

Täysistunto

Perjantai 10.4.2026 klo 13.00—13.14

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.14.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (13.00—13.14).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 9.4.2026 antanut hallituksen esitykset HE 45-49/2026 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 54, 55, 63, 64, 67-74, 76-78, 79, 80, 82-84, 86, 89-95, 98, 99/2026 vp.

2.3. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan kertomus 2025 (K 11/2026 vp).

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 3/2026 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 6/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 6/2026 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 9.4.2026 pidetyssä täysistunnossa.

Yleiskeskustelussa edustaja Jenni Pitko on edustaja Lauri Lylyn kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hyväksytään vastalauseen 2 mukaisina.

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Käsittelyn pohja

Mietintö ”jaa”, Jenni Pitkon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 53; poissa 38 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 3/2026 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2026 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 2/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.02 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Vaikka käsiteltävänä oleva esitys on tekniluonteinen, sitä voidaan tarkastella myös kokonaisturvallisuuden näkökulmasta, ja mielestäni se on tässä ajassa perusteltua. Kyseessä oleva hallituksen esitys on luonteeltaan rajattu ja välttämätön mutta juuri siksi myös tärkeä. Nyt korjaamme luonnonmukaisesta tuotannosta annettuun lakiin jääneen asiavirheen, joka syntyi aluehallintouudistuksen yhteydessä. Laista puuttuu tällä hetkellä maininta Ruokavirastosta valtuutetun tarkastajan toimeksiannon antajana, vaikka Ruokavirasto toimii lain mukaan luonnonmukaisen tuotannon virallisena valvontaviranomaisena. Luonnonmukaisen tuotannon valvonta on osa elintarviketurvallisuutta, joka puolestaan on keskeinen osa huoltovarmuutta ja kansalaisten luottamusta viranomaisiin. Kun valvontaa koskevassa lainsäädännössä on epäselvyyksiä, toimivaltuuksista syntyy turhaa epävarmuutta. Se ei näy vain viranomaisille vaan myös tuottajille ja koko elintarvikeketjulle. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

13.04 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On hyvä ja hieno asia, että tämä edellisessä lainuudistuksessa lakipakettiin jäänyt virhe nyt nopeasti korjataan ja saatetaan lainsäädäntö oikealle tolalle. Tämä lakimuutos, joka tässä nyt on käsittelyssä, on erittäin tekninen ja muodollinen. Mutta tässä yhteydessä en malta olla toteamatta, että ensi kerran,

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

kun luomulainsäädäntöä avataan ja varsinkin valvontaan liittyviä asiakohtia käsitellään, on syytä tarkastella erittäin kriittisesti luomuvalvontojen maksuja. Tällä hetkellä luomuvalvontamaksut ovat nousseet erittäin korkealle tasolle. Ne ovat aikaperusteisia, tilakoot ovat kasvaneet, byrokratia on kasvanut, valvontoihin menee yhä enemmän aikaa, ja niistä koitua kustannus viljelijöille alkaa olla kohtuuttomalla tasolla. Eli tulevissa lakiuudistuksissa, ovat ne sitten teknisiä tai laajempia, tätä valvontamaksujen kohtuullistamista tulisi kyllä miettiä ja sitä tulisi kohtuullistaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: — Kiitoksia. Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

13.05 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä kysymyksessä on siis se, että esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luonnonmukaisesta tuotannosta annettua lakia. Esityksen mukaan valtuutettua tarkastajaa koskevaa säännöstöä muutettaisiin siten, että valtuutetun tarkastajan toimeksiannon voisi tehdä Ruokavirasto tai elinvoimakeskus, kun voimassa olevan lain mukaan toimeksiannon voi tehdä vain elinvoimakeskus. Eli siltä osin hyvin selkeä esitys ja päätös. Ja todettakoon vielä se, että maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenenä voin sanoa sen, että tämä esitys oli yksimielinen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kangas, olkaa hyvä.

13.05 Antti Kangas ps: Arvoisa puhemies! Kuten edellisissä puheenvuoroissa on todettu, tämä on varsin tekninen muutos ja selkeytys, eikä siinä ollut minkäänlaista riitaa missään vaiheessa käsittelyä, vaan tämä on välttämätöntä lainsäädäntöä.

Edustaja Viljanen nosti erittäin tärkeän sivuhuomion esiin eli luomuvalvontamaksut ja ylipäänsä byrokratiaan menevät kustannukset viljelijöille. Tässä lakiuudistuksessa ei ollut mahdollisuuksia lähteä puuttumaan tähän asiakohtaan, mutta seuraavissa uudistuksissa on äärimmäisen tärkeää, että byrokratiakustannukset tuottajan suuntaan ovat kohtuullisia. Luomuvalvonta onkin monessa muussa maassa toteutettu huomattavasti kevyemmin. Suomessa käytännössä toimijana on ProAgria koneistonsa kautta, kun muissa maissa yksityiset elinkeinonharjoittajat, yksityiset toimijat ovat voineet rekisteröityä tähän luomusertifikaatin valvontaan. Tämänkaltaista toimintatapaa olisi syytä jatkossa myös Suomessa harkita. Se ei vaarantaisi luomusertifikaatin olemassaoloa eikä mitään muutakaan, elintarviketurvallisuutta tai vastaavaa, mutta saattaisi alentaa valvontamaksuja merkittävästikin ja tuoda uutta, tervettä kilpailua alalle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

13.07 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä on todellakin varsin tekninen muutos, yhden sanan muutos, joten esitystä tuen vahvasti, eikä se ole aiheuttanut talossa kummempia keskusteluja. Mutta haluan tukea tätä edustaja Viljasen esiin tuomaa näkökulmaa siitä, että luomuvalvontamaksuja tulisi kohtuullistaa. Toisaalta nostan esiin myös sen, miten käy luomutuotannon esimerkiksi silloin, kun lannoitteiden hinnat kohoavat voimakkaasti. Samanlainen tilanne nähtiin vaikka energiakriisin aikana edellisellä hallituskaudella, ja luomuhan siitä hyötyi, koska lannoitteita pystyttiin eri tavalla järjestelmään ja luonnonmukainen tuotantotapa tuki vähän erilaista

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

kustannusrakennetta. Eli ajattelen, että luomussa on myös kustannushyötyjä sellaisilla hetkillä, kun tuotanto on muuten kriisissä, ja toivon, että luomutuotantoa saataisiin tuettua sillä, että nämä luomuvälvontamaksut pidettäisiin kohtuullisina. Nimittäin me tarvitsemme luomua osana meidän tuotantoa. Se ehdottomasti tukee luonnon monimuotoisuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.08 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan tämän puheenvuoron otin sen takia, että tässä salissa aika usein kuulee, että ei virheitä koskaan myönnetä ja aina syytellään toisia hallituksia, edeltäjiä tai tulleita ja joskus jopa tulevia. Tässä on esimerkki siitä, että virheet myönnetään ja niitä ollaan valmiita korjaamaan, eli tämä on hyvin tekninen virhe. Jäin tuossa miettimään, oliko se kuitenkin edellinen hallitus, joka tämän virheen teki, ja me korjaamme, vai oliko se niin, että tämä alkukaudesta tehtiin. Mutta joka tapauksessa eduskunnassa pystytään tällaisia korjauksia tekemään.

Toinen, mikä innoitti puheenvuoron käyttämään, oli tietysti sosiaalidemokraattien edustaja Suhosen puheenvuoro. Oli mukava kuulla, että edes joskus SDP tukee hallitusta ja tehdään yksimielisiä esityksiä. [Timo Suhosen välihuuto] Tämä on hyvä korjaus ja tarpeellinen korjaus.

Perussuomalaisten edustaja Kangas hyvin kuvasi tätä kokonaisuutta, ja kyllä yhdyn keskustan edustaja Viljasen huomioihin myös luomuviljelyn kustannuksista ja siihen liittyvästä hallinnosta. Hän tietää tämän kentän hyvin ja nosti aivan oleellisen asian esille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

13.09 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Niin kuin tässä on kuultu useasti, tämä on todellakin tekninen esitys.

Miksi ajattelin puhua: Tässä keskustelussa otettiin esille luomuvälvontamaksu ja sen kohtuullistaminen, kuten edustaja Kangas tätä ehdotti. Todellakin tällainen luomuvälvontamaksu saattaa joillekin pienille toimijoille olla kohtuuton, kun siinä on se vuosittainen osa — jos oikein katsoin, niin kaksisataakolmekymppiä tällä hetkellä on maksun taso ja sitten satakuusikymppiä alkavalta puolelta tunnilta on tämä tuntiveloitus. Eli tästä saattaa tulla todellakin vuosittaisia isojaakin kustannuksia pienehköille luomutuottajille, ja olisikin syytä, että jollain lailla kevennettäisiin näitä maksutasoja, jos se vaan mahdollista on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kangas, olkaa hyvä.

13.10 Antti Kangas ps: Arvoisa puhemies! Täällä on ihailtava yksimielisyys tästä luomubyrokratian keventämisestä ja kustannuksien laskemisesta tuottajien kannalta. Tällä hallituskaudella tuskin ihmeisin enää pystytään luomubyrokratian osalta, ja se on hyvin vahvasti EU:sta säänneltyä. Suomessa luomusäädäntöä pidetään enemmän lain vaatimuksen tasolla, kun taas muualla se on enemmän sertifiointityyppinen ratkaisu. Meidän pitäisikin tarkastella jatkossa meidän kotimaisen luomulainsäädännön osalta sitä, kuinka paljon se eroaa EU:n minimitasosta. Useat tuottajat ovatkin eronneet luomutuotannosta, luomusertifiointista, sen takia, että byrokratia käy yksinkertaisesti liian raskaaksi. Siementuotanto täällä pohjoisissa olosuhteissa on haastavaa, ja moni, moni

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

muukin asia haastaa luomutuotannon. Luomu kuitenkin silloin, kun se toimii, varsinkin sekatiiloilla on huoltovarmuuden kannalta toimiva tapa toimia. Siellä on ravinnekierto tilan sisällä. Siellä pystytään huomattavasti vähemmällä fossiilisilla panoksilla tuottamaan ruokaa. Nyt, kuten nähdään, tässä Hormuzinsalmen kriisissä tällaiset kyvykkyydet ja osaaminen saattavat olla hyvinkin arvokkaita kansakunnalle, mutta sitä ei saisi byrokraatialla pilata. Ehkä seuraava hallitus pystyykin hallitusohjelmassaan puuttumaan tähän luomun ylimääräiseen byrokraatiaan ja sen raskauteen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 31/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta rajat ylittäviltä häirintäkanteilta

Hallituksen esitys HE 170/2025 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 6/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.12 **Juha Hänninen kok:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä laiksi julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta rajat ylittäviltä häirintäkanteilta. Tässä esityksessä on kyse demokratian toimintakyvystä ja yhteiskunnan turvallisuudesta. Sen taustalla on ilmiö, jossa oikeudenkäyntejä käytetään välineenä vaientaa toimittajia, tutkijoita, kansalaisjärjestöjä ja muita julkiseen keskusteluun osallistuvia henkilöitä. Näiden kanteiden tarkoituksena ei ole aidosti hakea oikeussuojaa vaan pelotella, kuormittaa taloudellisesti ja hiljentää. Se on oikeusjärjestelmän väärinkäyttöä, ja siihen me nyt puutemme. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 170/2025 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 72/2025 vp
Valiokunnan mietintö PuVM 1/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Luonnonvarakeskuksesta annetun lain ja ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 203/2025 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 4/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 178/2025 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 3/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle nuorisorangaistusta koskevan lainsäädännön muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 8/2026 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 7/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annetun lain 14 ja 16 §:n sekä arvonlisäverolain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 42/2026 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 7/2026 vp

Pöytäkirja PTK 34/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 174/2025 vp
Valiokunnan mietintö StVM 2/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 159/2025 vp
Valiokunnan mietintö StVM 3/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.4.2026 pidettävään täysistuntoon.

13. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 14.4.2026 klo 14.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tämä täysistunto on päättynyt. Hyvää viikonloppua!

Täysistunto lopetettiin klo 13.14.

Pöytäkirjan vakuudeksi: